

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, POCENJEVA ULICA 5. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za inostranstvo 10 L.

IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v Kraljevini Italiji in inostranstvu ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Nezaslišano nasilje nad Perzijo

Včeraj so sovjetske in angleške čete prekoračile perzijsko mejo in vdrle na perzijsko ozemlje — Silen odmev po svetu

Rim, 26. avg. u. Anglija in Sovjetska Rusija sta v sporazumu z Washingtonom včeraj presenetili svet z novim nasiljem. Napadli sta Perzijo, ki se ni hotela prostovoljno vpreči v njun vojni voj. Včeraj zjutraj so angleške in sovjetske čete prekoračile perzijske meje in vdrle na perzijsko ozemlje. London in Moskva sta postavila perzijski vladi kratkoročen ultimatum, v katerem sta zahtevala, naj perzijska vlada izžene okrog 700 Nemcev, ki so zaposleni v Perziji pri raznih tovarnah in drugih podjetjih, češ da ti Nemci ogrožajo varnost Indije in Sovjetske Rusije. Ko je perzijska vlada to zahtevo odklonila, je takoj sledila nasilna akcija, ki naj podvrže Perzijo angleškim in boljševiškim vojnim ciljem. Po dosedanjih poročilih se je perzijska vojska temu nasilju uprla, vendar pa ni dvoma, da bo podlegla ogromni premoči napadalcev.

Angležem se hoče perzijskega petroleja

Rim, 26. avg. s. Vdor v Iran je dejanje nezaslišane nasilja, ki nima drugega opravičila kot angleške nadutosti. Po Siriji in Iraku je prišel na vrsto Iran in je spoznal, da je udeležena, ki je nesrečno prišel v strateško območje Anglije, tako, da postane politično, gospodarsko in socialno popolnoma odvisen od angleške samovolje. V istem trenutku, ko je Churchill v svojem govoru po radiu trdil, da se Anglija bori za svobodo narodov, so angleški generali v skladu s Churchillovimi navodili dali povelje angleškim četam, naj nekaj ur nato prekoračijo iranske meje. S tem je bilo praktično pokazano narodom na svetu, kaj razume London pod »svobodo narodov in suverenost držav«.

Nemški tisk ugotavlja, da ni mogoče še naprej vzdržati neumnosti, da 700 nemških državljanov v Iranu ogroža varnost britanskega imperija in Sovjetske Rusije. Tisk javno priznava, da je bil Iran napaden, ker je bilo to zaradi višjih interesov Anglije potrebno. Anglija hoče ustvariti samo eno rusko fronto v Kavkazu in si zagotoviti perzijski petrolej, če bi morala izgubiti petrolej v Bakiju. Za dosego tega smotila je bilo treba zbirati med kršitvi nevtiralnosti Turčije, Perzije ali Afganistana. Zaradi močne obojestrane Turčije in zaradi nekaterih prejšnjih ponižujočih vojaških akcij so Angleži Afganistanu svetovali napad na Iran. Nevtiralnost in suverenost Iranu sta bili torej kršeni s Churchillovim dekretom.

na sta bili torej kršeni s Churchillovim dekretom.

Rusi so bili povabljeni pri operacijah v skladu z vodilno funkcijo, ki sta jo London in Washington priznala boljševizmu v Evropi in v Orientu. Radijski govor Churchilla potrjuje, da je vse to v skladu z bodočo ureditvijo sveta, ki sta jo določila v dobro zaščitenem zalivu Atlantskega oceana domnevna gospodarja sveta Churchill in Roosevelt.

Angleški tisk skuša vzdržati trditve, da so interesi Indije in Iraka zahtevali zasledbo Irana. V resnici prebivalstvo Iraka, Irana in Indije ne zahteva ničesar drugega kakor to, da so Angleži čim dlje od njih držav, toda London govori o interesih Indije, Iraka in Irana in misli pri tem na interese angleškega imperializma v Indiji, Iraku in Iranu. Gre samo za besedno igro.

Obstoječi sporazum med Londonom in Moskvom meče temno senco na bodočnost vseh narodov na vzhodu, katerim miselnost Stalinova in Churchillova ne priznava niti pravice izbiranja izmed obeh suženjstev. Roosevelt naravno odobrava popolnoma Churchillovo delo. Napad na Iran je bil proučen in določen v teku famoznega sestanka. Po Rooseveltovem mnenju nasilje ni več nasilje, če ga izvede narod, ki govori angleški. Zadoštuje ta jezikovni argument za pretvoritev kakršnekoli to-površine v dejanje pravice.

V Berlinu niso presenečeni

Berlin, 26. avg. s. V tukajšnjih političnih krogih ni povzročila nobenega iznenadenja vest o vdoru angleških in sovjetskih čet na iransko ozemlje. Po manevrih in mahinacijah v zadnjih tednih je bilo jasno, da se išče kakršnekoli povod za izvedbo dobro znanega načrta angleškega vrhovnega poveljstva. Noto vlade v Londonu in Moskvi, ki je bila nedavno poslana vladi v Teheranu, je bila hudo tako sestavljena, da je bila že v naprej onemogočena kakršnakoli diplomatska debata. Imela je očito ultimativni značaj. Na to brutalno vsiljevanje, ki je že samo zase bilo flagrantno kršenje iranske nevtiralnosti, je prišel vpluden, toda odločen odgovor. Teheranska vlada je odklonila izgon tako zvan »pete kolone«, ki je sestojala, kakor je znano, iz 600 oseb, med njimi ženske in otroci. Na to odklonitev so Anglija in boljševiki zdaj odgovorili z vojnimi dejanjem, z očitnim podlim napadom. To je napad, piše »Nachtausgabe«, kakršnega doslej še ni bilo. Nobeno opravičilo ni dopustno, nobena olajšilna okolnost ni sprejemljiva. Iran je hotel samo braniti lastno neodvisnost in je odklonil predloge, ki bi bili nezdružljivi z izjavljeno nevtiralnostjo. Višek nesramnosti je trditve Angležev, da je Iran postal nevamo oporišče Nemcev, in višek groteskosti je trditve Rusov, da so prisiljeni poslati svoje čete na podlagi iransko-sovjetskega pakta iz leta 1921, ko je država ogrožena od neke tretje sile. Pripomniti je treba, da pakt res obstaja, toda je bil razveljavljen zaradi angleškega vpada. Ni odvzeto končno pripomniti, da so pogodbo vzeli z zaprašenih polje Kremļa zaradi neprestanih pobud Foreign Officea, kar dokazuje ponovno, da je Anglija pripravljena pahniti katerokoli deželo v boljševizem, samo da doseže neke svoje cilje.

Odmev na Madžarskem

Budimpešta, 26. avg. s. Anglosovjetski nezaslišani napad na Iran vzbuja največje ogorčenje v tukajšnjih političnih krogih in v tisku. Vdor Anglije ob sodelovanju Sovjetske zveze se smatra za nov kriček do-kaz razbojniške politike, ki jo izvaja Anglija. Angleško hinavstvo nima več meje, ko London zatrjuje, da »je hotel na ta način zagotoviti Iranu neodvisnost. List »Pest« in drugi listi zatrjujejo, da novo dejanje razbojništva anglosovjetov jasno kaže kako so čete osi v svojo bliskovito in energično akcijo preprečile ofenzivne načrte Sovjetske zveze, zavzele anglosakson-ske demoplutokracije, ki je hotela udariti vso Evropo. Koncem koncev bo tudi ta nov zločin angleške grabežljivosti poravn-an. Nezaslišano angleško hinavstvo se pokaže v pravi luči, piše list, v zadnjem Churchillovem govoru. Ta govor je zgra-jen na najbolj navadni laži. London je skušal zman prepričati svet, da Anglija nima v tej vojni egoističnih in teritorialnih ciljev. Tudi iranska epizoda razkrinka na najbolj jasn način hinavske zatrditve Churchilla. Grabežljivost je bila vedno

glavna značilnost angleške politike, ki je zanetila vojno samo zato, da utrdi demoplutokratsko tiranstvo, proti kateremu so se dvignili vsi zdravi narodi Evrope.

Vtis v Bolgariji

Sofija, 26. avg. s. Globok vtis in ogorčenje je vzbudila v Bolgariji vest, čeprav že pričakovana, o neupravičenem napadu Anglije in Rusije na Iran (Perzijo). Popoln-danski listi so vidno objavili vest in pisali, da je nadaljnja dežela spoznala surov na-čin in vrednost tako zvanih načel »svobe in neodvisnosti narodov«, za kar se Churchill, Roosevelt in Stalin, kakor lažno trdijo, borijo. Vážnost in posledice napada proti Iranu v bodočnosti je predmet posebne pozornosti bolgarskih političnih kro-gov, kjer poudarjajo, da ima napad dvojen namen, in sicer pomagati Rusiji z izvedbo splojitve angleških in sovjetskih sil, ki se bore proti osi, in postaviti Turčijo s hr-bom proti zidu. Posebno pozornost je vzbudi-la v Bolgariji ta zadnji namen, ki ga za-sledujejo boljševiki in Angleži, ki hočejo za vsako ceno zaplesti vse narode v vojno. Sovražno razpoloženje proti Angliji je v Bolgariji čedalje večje. Churchillov govor, v katerem je imenoval Rumunijo, Madžar-sko in Bolgarijo »šakale«, je globoko uža-lil bolgarski narod, ki je bolj kakor kdaj prej duhovno in gmotno ob strani sil osi in odločen z vsem pomagati kjerkoli za uničenje Anglije in njenih zaveznikov.

Napad tudi z morske strani

Rim, 26. avg. s. Poluradna angleška agen-cija poroča, da se je angleški oddelek iz-krecal v Bandar Šahpuru v Perzijskem za-livu. Angleške čete so naletele na odpor, vendar se ni znano, kje in kako je prišlo do odpora. Angleške sile obstajajo iz An-gležev in Indijancev, toda ni v njih kontin-gentov iz dominjonov.

Perzija

meji na Afganistan, Indijo, Turčijo, Irak in Sovjetsko Rusijo ter predstavlja v se-danjih prilikah najkrajšo zvezo med veli-kim morjem in Sovjetsko Rusijo. V tem grmu tudi tiči zajec. Ni dvoma, da sta se odločili Sovjetska zveza in Anglija za oku-pacijo Perzije, — ki se uradno imenuje »Memalik-i mahsurah-i Iran«, t. j. »Od bo-ga ščitene pokrajine Irana« — baš zaradi tega, da bi se omogočila najkrajša zveza med Sovjetsko Rusijo in Ameriko, da bi se mogla po tej poti pošiljati Sovjetski zvezi ameriška pomoč v vojnih potrebšti-nah. Perzija ima 1,645.000 kvadratnih kilo-metrov površine in šteje blizu 10 milijonov prebivalcev. Glavno mesto je Teheran, ki ima 250.000 prebivalcev. Posebno važnost v sedanjih vojni ima Perzija zaradi svojih bogatih petrolejskih vrelcev in drugih si-rov, ki jih potrebuje vojna industrija. Razen tega je v tej deželi zelo razvita ži-vnorenja, prideluje pa tudi gumi. Perzijski izvoz je znašal lansko leto skoro 3 mil-jarde neukranov (perzijska valuta).

Perzija je ustavna monarhija. Državni glavar je šahinšah Riza šah Pahlavi, rojen 1878. Prestol je zasedel leta 1925. Presto-lonaslednik je Mohamed Riza šahpur. Per-zija se je v zadnjem desetletju zelo moder-nizirala ter je razvila več važnih industrij-skih panog in ima zelo razvito trgovino.

Odporna moč Perzije

Pogled na zemljevid kaže, piše general Aldo Cabiati v »Piccolo di Trieste«, da angleške čete generala Wawela ne morejo pomagati Rusiji, ako ne vkorakajo na turški ali iranski teritorij. Obe poti sta s po-litičnega vidika težavni ter zahtevata pre-koračenje obširnih visokogorskih področij s slabimi cestami. Pot čez Turčijo preko Armenije je daljša, toda ima boljše pro-metne zveze. Pot čez Iran je krajša, toda prometne zveze so slabše. Odločilni so bili tudi politični odnosi in reakcija te ali one države napram angleško-sovjetskemu načrtu. Odnosi med Anglijo in Turčijo so se zadnje čase nekoliko ohladili zaradi zmage osi na Balkanu in zaradi zahteve Molotova in načrta anglosaksonov glede razdelitve Evrope po vojni. Preostalo je sa-mo sunek na Iran. Razdalja med obema mejama je v zraku samo 250 km, toda na-ravne ovire in pomanjkanje prometnih zvez izključujejo vsaj v začetku uporabo večjih množic vojske. Tudi letalstvo lahko samo skromno pomaga.

Vesti z vzhodne fronte

Sovjetsko vrhovno poveljstvo skuša izboljšati položaj, vendar brez uspeha

Iz Hitlerjevega glavnega stana javlja nemško vrhovno poveljstvo:

Operacije na vzhodni fronti se z uspehom nadaljujejo.

Berlin, 26. avg. s. Da bi zadržali napre-dovanje nemških čet, so boljševiki v zad-njih dneh izvedli v srednjem sektorju fron-te silovite protinapade. Vrgli so v boj močne oklopne oddelke ob zaščiti topniš-tva. Dolge in junaške borbe nemških vo-jakov so odbile vse sovražne sunke in za-dale sovražniki znatne izgube. V treh dneh je ostalo pred nemškimi črtami 95 sovjetskih tankov, med njimi nekateri z 32 in 45 tonami. Tudi v nekem sosednjem sektorju so Nemci odbili osem hudih protinapadov. Sovražnik je imel številne iz-gube. Uničenih ali zajetih je bilo nadalj-njih 28 tankov, 31 topov in 30 motornih vozil.

Borba za mostišča na Dnjepru

Berlin, 26. avg. s. Z uspehom se nadalju-jejo borbe vzdolž Dnjepra za čevonjetev preostalih sovražnih mostišč. Dne 24. t. m. je bilo ujetih nad 5000 sovjetskih vojakov. Zajeteje je bilo mnogo vojnega materiala, med tem tudi pet letal in številni tanki.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 26. avg. s. Uradno poročajo, da je v zadnjih dneh sovražnik utrpel izredno velike izgube. V Finskem zalivu je bilo uničenih 1 torpedovka, 3 vlačilci min in 6 transportnih ladij, med njimi 2 petrolej-ski ladij. Hudo poškodovan je bil 1 parnik in 1 vlačilec min. Zasedeni so bili Viron-lathski otoki. V njih bližini je finsko topništvo potopilo 1 sovražni parnik s 5.000 tonami, natovoren s traktorji, topovi in številno posadko. Ob isti priliki so bile hudo poškodovane in zažgane številne ladje in sovražni vlačilci. Znatno pen predstav-lja 8 mornariških topov kalibra 120, nekaj poljskih topov z istim kalibrom, municija in več motornih vozil.

Boji na Estonskem

Berlin, 26. avg. s. V teku spopadov pri Revalu je nemška pehotna četa vdrla glo-boko v sovražne črte do sovražnega leta-lišča, na katerem je bilo 16 letal priprav-ljenih za odlet. 13 letal je bilo s strojni-cami uničenih, ostala pa so bila zbita, po-tem ko so se dvignila. Majhni oddelek se je polastil tudi protiletalske baterije.

Na Baltskem morju

Berlin, 26. avg. s. V vzhodnem Baltiku je bilo delovanje nemških minonoscev nade-lje uspešno. Ze 22. avgusta so zletelo tri velike sovjetske transportne ladje v zrak, ko so naletele na mine. Na isti način pa so bile še potopljene ena torpedovka, 3 trgo-vske ladje in 2 minolovca. V tem morju so nemške edince potopile s topovskimi streli tudi eno petrolejsko sovjetsko ladjo.

Mučenje jetnikov na Letonskem

Berlin, 26. avg. s. Mnogi letonski patrioti so bili v jočah Dvinske na najstrašnejši način mučeni od boljševikov. Mnoge jetni-ke so boljševiki odpeljali v Sibirijo. Na dvorišču jetnišnice so našli skupni grob z 10 trupli, ki so bila, kakor je bilo mo-góče ugotoviti, pred usmrtenjem mučena. Eno izmed trupel je imelo roke zvezane z bodečo žico. V Dvinski je bil aretiran neki Žid, ki je sodeloval pri mučenju 10 nesrečnejšev. Njegova specialiteta je bilo trganje nohtov, za kar je dobil 20 rubljev.

Tehnična nadmoč italijanskih pilotov

Neko letalo, ki ga je napadla skupina sovražnih letal, je sestrelilo en nasprotni aparat in se ostalim spretno izvilo

Glavni stan Oboroženih Sil je objavil 25. t. m. naslednje 447. vojno poročilo:

Nič pomembnega ni bilo na frontah bojišče na kopnem.

V noči na 24. so sovražna letala z rušilnimi in zažigalnimi bombami bombardirala kraj Tempio Fusania v pokrajini Sas-sari. Bombe so zahtevale eno človeško žr-

tev, štirje ljudje pa so bili ranjeni. Škoda je neznatna.

Pri neki akciji nad Sredozemskim mor-jem je bilo neko naše letalo napadeno od skupine sovražnih lovcev. Čeprav je bilo hudo zažeto in je bilo nekaj članov po-sadke ranjenih, je letalu uspelo sestreliti eno sovražno letalo in se umakniti osta-lim.

Princ Piemontski med mladino

Termi, 26. avg. s. Piemontski princ je obiskal »Kolonijo 9. maja« in »Kolonijo Piedilupo«, kjer so v gosteh libijski otroci. Princ se je pristrčno razgovarjal z mladimi gosti in je odšel v taborišče GILA, kjer je pregledal vse oddelke. Princa so povsod toplo pozdravljali.

Eden je bil tajno v Beogradu

Berlin, 6. avg. s. Listi objavljajo nekaj zanimivih izjav podkomisarja v srbskem notranjem ministrstvu Perića glede vpliva državnega udara po priključitvi beogradske vlade k tridelnemu paktu. Perić je potrdil, da je prišel Eden tajno v Beograd, da bi se sestal z generalom Simovićem. Sestanek je bil na letališču v Pančevu. Ponudba pakta o pomoči s strani Rusije je bila stor-jena samo za olajšanje izvedbe blaznega načrta vojaški kliki. Moskva ni imela na-mena vmešati se, kar dokazuje to, da se je takoj umaknila, ko je bila država v brezdanji vojni. Perić ni povedal, ali je bil sovjetski manever izveden v sporazumu z Londonom.

Iz Hrvatske

Zagreb, 26. avg. s. Z odredbo je poglav-nik imenoval za poveljnika ustaške milice maršala Kvaternika. — S poglavniškovim dekretom je bila ustanovljena ustaška nad-zorstvena služba, ki bo imela tri odseke, in sicer ustaško policijo, ustaško obvešče-valno službo in ustaško obrambo.

Zagreb, 26. avg. s. Hrvatsko gospodar-stvo« objavlja zanimiv članek z naslovom »Nov položaj na jadranskih obalah«, v ka-terem dokazuje, da so sile osi začele z voj-no z namenom, da osvobode svet masonov, boljševikov in plutokratov in dosežejo raz-delitev dobrin med narodi. List opozarja, da je hrvatski ustaški pokret že pred 10. aprilom zvesto sodeloval s svojimi velikimi zavezniki v tem smislu, po tem datumu pa si je hrvatska vlada nadela isto nalogo pod modrim vodstvom poglavnika.

Prepoved tajnih društev v Belgiji

Bruselj, 25. avg. s. Izdan je bil poseben dekret, s katerim so bile razpuščene vse masonske lože, ustanove in druge organi-zacije takega značaja. Imetje teh organi-zacij je bilo zaplenjeno v prilog državi. Odlej je prepovedano ustanavljanje sleh-hernega tajnega društva. Prekrški teh ukre-pov bodo strogo kaznovani z zaporom. Iz-dan je bil še drugi dekret z določbami o disciplini v belgijskih šolah. V zadnjem času se je čestokrat zgodilo, da so nastali neredi med študenti zaradi prepovedanih znakov, ki so jih nekateri izmed njih no-sili.

Izgon konzulov Haitija, Ekvadorja in Kube iz Nemčije

Berlin, 26. avg. s. Nemška vlada je bila prisiljena prepovedati delovanje konzulov Haitija in Ekvadorja v Nemčiji. Svoje po-sle morajo likvidirati do 5. septembra. Za-prt je bil tudi častni konzulat Kube v Nemčiji.

Omejitev alkoholnih pijač v Parizu

Pariz, 26. avg. s. Izdani ukrep določa, da pivci v področju Pariza ne bodo mogli do-slej kupiti več ko en liter vina tedensko. V kavarnah in restavracijah se bo dobilo samo četrt litra vina za vsak obed.

Aretacije komunistov v Švici

Bern, 26. avg. s. V neki vasi v friburš-škem kantonu, kjer so skušali tajno delo-vati, je bilo aretiranih 8 komunističnih agi-tatorjev, med njimi dve ženski. Odpeljali so jih v Bern in jih izročili zveznim obla-stem.

Sledi zlate rude v Švici

Bern, 26. avg. s. V Vallesi, in sicer na področju Ayena in Grimmentza so našli sledove zlate rude.

Obnovite naročnino!

